

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

..... APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:		Manuscrisele se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană” iar banii de prenumărațiune și inserțiuni administrațiunii „Tipografia și Librăria diecezană” în Caransebeș	Prețul inserțiunilor:	
Pe un an	50 Lei		Pentru publicațiuni oficiale, concurs, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 30 Lei, până la 200 de cuvinte 45 Lei, de aci în sus 60 Lei	
Pe jumătate de an	25 ”			
Pe un pătrar de an	12 ¹ / ₂ ”			
Un număr	1 Leu.			

Prea Sfințitului IOSIF.*

„În temniță eu fost-am și tu m-ai cercetat”,
— Grăi-va Domnul Sfântul, din ceriuri Lăudat,
Când vei veni, Prea Sfinte, în lung superb convoi,
Când vom șede cu toții la vremea cea de-apoi.
Simți-vei cum Te-o bate o mână 'ncet pe umăr,
Simți-vei, cum eși-vei din șir fără de număr;
Te-o lăuda cu glasul Cel Sfânt și Prea Înalt: —
„În temniță eu fost-am și tu m-ai cercetat”.

„Și când a fost aceasta, o Doamne! ca să știu,
Sau am făcut aceasta, când trupul mi-eră viu?
Și când făcut-am, Doamne, o fapt'ășa de mare,
Sau când ai fost Tu, Doamne, strein și la 'nchisoare?”

„Ți-aduci aminte 'n vara o mie nouă sute
Și zece și cu patru, când lacrimi erau multe
Și așteptau o mână duioasă, să le zvinte;
Te-ai coborât atuncea tu, iubitor părinte,
Și 'ncet pe-asfalt plecat-ai spre temniță apoi.
S'umplea atunci temnița, de lungul trist convoi,
De mucenici: de preoți, de dascăli, advocați,
De frați români d'ai vostri și alții — mulții alți.
Atunci bătut-ai timid la poartă la temniță,
Când visul vost' de aur atunci lua ființă;
Eră atunci un Egi mai mare preste ei,
Și îi ținea ascunși sub tainuite chei.

Și ai venit cu sfaturi, cu blândă mângăiere,
Ai intrerupt cu vorbe a temniței tăcere.
Tu ai făcut, ca frații, bătuți atunci de soartă,
Să fie 'ntr'o odaie preoții la olaltă.
Cu plapome venit-ai, cu perini și cu cărți,
Culcușul cald făcut-ai și vitregei lor sorți
I-ai dat tu indulcirea a unui trai mai bun;
Și vorba, care spus-o-am, din nou eu iar o spun:
Tot binele în lume mai micilor făcut,
Nu'n lume LOR făcut-ai, ci MIE mi-ai făcut!”

Când vei veni, Prea Sfinte, în lung superb convoi,
Când vom șede cu toții, la vremea cea de-apoi,
Te-o lăuda cu glasul Cel Sfânt și Prea Înalt:
„În temniță eu fost-am și tu m-ai cercetat!”

Iosif Delaglob.

* La izbucnirea războiului european preoții: C. Dure, M. Costescu, regretatul A. Miloșescu, C. Buracu, diaconul de atunci din Orșova (numele îmi scapă) și cel ce scrie aceste știri, împreună cu alți vrednici Români, au fost deținuți și întemnițați în temnița cea nouă din Caransebeș. — Din mulțimea fețelor bisericești, cari furnicau atunci pe străzile Caransebeșului, numai Prea Cuviosul de atunci: Dr. Iosif Tr. Badescu și M. On. Domn Dr. C. Cornean au îndrăznit să bată la poarta temniței. Autorul acestor șire, care a purtat pe brațele sale lanțurile jandarmeriei ungurești, numai Prea Sfinției Sale îi datorește eliberarea sa.

Scriș-am aceste știri, — ca un prinos de recu poștină banului meu mântuitor și ca o aducere aminte de acele vremuri.
(Nota Autorului.)

Rusaliile.

„Iar voi ședeți în cetatea Ierusalimului, până ce vă veți îmbrăca cu putere de sus“. — (Luca XXIV. 49).

„Că de nu mă voi duce eu, Mângăitorul nu va veni la voi, iar de mă voi duce, îl voi trimite pe el la voi“. (Ioan XVI. 7). — Așa promitea Domnul învățăceilor săi, că va trimite lor pe „Mângăitorul, Duhul cel Sfânt pe care-l va trimite Tatăl întru numele meu“. (Ioan XIV. 26).

Abia au trecut zece zile dela Înălțarea Sa la ceriuri, și iată că Domnul își și împlinește dumnezeiasca Sa promisiune.

Și s. Scriptură ne spune, că în „ziua praznicului a cincizeci de zile“ cei unsprezece „erau împreună adunați la un loc“. (Fapt. Ap. II. 1). Erau adunați la un loc, șezând fricoși, înspăimântați, îndesuiți la olaltă, ca o turmă fără de păstor în ceasul primejdiei. — Și s'a făcut fără de veste din cer sunet, ca de o suflare de vișor ce vine repede, și s'a umplut toată casa unde ședeau. Și s'au arătat lor limbi împărțite ca de foc și au șezut pe fieștecarele din ei. — Și s'au umplut toți de Duh Sfânt și au început a grăi într' alte limbi, precum le dă lor Duhul a grăi“. (Fapt. Ap. II. 2—4).

Din acest moment Apostolii — fricoșii de mai nainte, — ies la larg, ca să propoveduiască. Minteia s'a luminat, căci Duhul Sfânt îi învăță toate și le aducea aminte de mântuitoarele învățături ale lui Isus.

Din acest moment ceata cea mică a credincioșilor — până acum fricoasă și ascunsă, îmbrăcată cu putere de sus, se înfățișează lumii ca societate încheiată și solidară, ca biserică creștină.

Fără de pogorârea Duhului Sfânt Apostolii ar fi rămas lipsiți de adevăratul suflu de viață și de adevărata putere inspiratoare. — Prin îndreptarea, povățuirea și inspirația nevăzută a Duhului Sfânt, ceata cea mică a Apostolilor se simte în stare să străbată prin întunec la lumină, cucerind o lume întreagă — îmbătrânită în păcate și fărădelegi — pentru idealul, care le încălzează inimele.

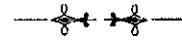
O putere, ca aceasta, nu s'a mai văzut până acum. — Ea este puterea nebiruită a Duhului Sfânt, cu care s'au îmbrăcat de sus și care rămâne în veac cu noi.

Și noi, cari astăzi cu flori și cu verdeată împodobim fruntea maicei noastre sufletești, s. noastră Biserică, ca buni fii sufletești și ca adevărați creștini, la ziua nașterii ei, ce rugăciuni de mulțumită mai potrivite am putea aduce Domnului, de cât îmbrăcându-ne cu puterea de sus a Duhului Sfânt.

Și pentru ca să vină și să se sălășluiască cât mai curând această putere în inimele noastre,

să ne rugăm ca Duhul Sfânt, care a întărit și luminat pe Apostolii Domnului, să se pogoare și în inimele noastre și cu puterea sa atotpre-făcătoare din păcătoși și robiți slăbiciunilor și patimilor — ce suntem, să ne facă eroi și stăpâni pe noi înși-ne. Numai astfel întăriți sufletește, vom prinde curajul Apostolilor, ca să vestim pe Christos prin credința și vieța noastră. Numai astfel vom putea rămâne nedespărțiți de Christos și de Biserica Lui — limanul nostru cel sfânt, care ne-a fost tăria și mântuirea noastră prin veacuri.

R-a.

Primii gramatici români bănățeni.

IV.

Biografia și bibliografia lui Loga.

1773—1850.

În Arad, cât a stat, a fost numai profesor interimar, ⁴¹⁾ deși după 4 ani de serviciu neexcepționat a cerut definitivarea. Tot așa au făcut-o și ceilalți trei colegi ai săi, dar numai Mihut fu norocos a fi numit titular, cu toate că mai „bătrân, mai învățat și mai vrednic“, a fost Loga. ⁴²⁾ Această nedreptate apoi Moisa Nicoară, mucenicul românilor ungureni, Iorgoviciul ungurenilor, o arată împăratului Francisc I în o pără din 16 Iulie 1816, dată în contra sinodului electoral din 10—18 Iunie 1816, ținut la Karlovitz, sub prezidiul mitropolitului Ștefan Stratimirovits, pentru alegerea episcopului de Arad, în locul răposatului Pavel Avacumovits. ⁴³⁾

Ca profesor în Arad a petrecut 18—19 ani și a propus gramatica română și stilistica, conșeptul, cum ziceau cu predilecțiune pe atunci. ⁴⁴⁾

La doi ani după deschiderea institutului, o seamă de preparanzi, ațâțați de sârbi și sârbofilii, ridică acuze contra profesorului de gramatică și stil, Loga, că vezi Doamne, ar fi din seamă afară greoi (obscur) în prelegerile ce le face. Pentru ce apoi Loga fu tras la răspundere de inspectorul Ștefan Urosie Nestorovici. Loga însă s'a desvinovățit perfect. ⁴⁵⁾

Peste 5 ani Loga din nou e recercat de Nestorovici, ca să-și dea toată truda, ca elevii să învețe temeinic regulele ortografiei române.

După ce Mihut s'a dus ca director la Caransebeș, o vreme, până a venit urmașul Constantini, Loga a mai propus metodică și istoria

⁴¹⁾ Botiș I. c. 41; 58 și 388.

⁴²⁾ Botiș ibidem 388; 58 și 56.

⁴³⁾ Ioanoviciu I. c. pag. 257 (249; 260).

⁴⁴⁾ Anuarul Instit. ped. teolog. ort. român, Arad 1912, pag. 50; 58; 163. Botiș I. c. 32; 149 și 388.

⁴⁵⁾ Botiș 153—4 și 158—159. Anuar. o. c. 69 și 70.

patriei.⁴⁶⁾ Ba chiar și limba germană a propus-o.⁴⁷⁾ Ba împrejurile îl sileau să propună și limba sârbească.⁴⁸⁾

Contra propunerii limbei sârbești Moisa Nicoară cu soții săi ridică protest greu la împăratul, în amintita remonstrație privitoare la sinodul electoral.

Cu introducerea limbei sârbești în preparandie, se urmărește prefacerea ei — pe nisimțite — într'un institut mixt, bilingv.

Doară și până atunci în locuri curat românești, unde erau numai câteva familii sârbești, se instituiau dascăli sârbești și copiii trebuiau să învețe sârbește. „Cu cât ar fi mai de folos și mai de lipsă învățarea limbei patriei, adecă a celei ungurești în institutul arădan, nu trebuie multe dovezi“.*)

Peste trei ani apoi se introduse și limba maghiară, ca studiu obligator.**)

Cu toate că Loga era mai în vârstă între profesori și — după părerea celor de astăzi — mai învățat și mai vrednic între ei (eu unul îl cred pe Mihuț), totuși Țichindeal fu onorat cu senioratul colegiului profesoral (consesului literar „consessus literarius“), un subdirectorat îi s'ar spune azi.⁴⁹⁾

Neastâmpăratul profesor și tribun național Țichindeal, în primăvara a. 1814, fu desărcinat de profesură și deci și de seniorat. Dară distincția nu trecu la Loga, ci Mihuț capătă onorul de senior. El însă peste doi ani trece de director la Caransebeș și așa — „post tot discrimina rerum“ — în sfârșit senioratul totuși se conferi lui Loga.

Dar nu s'a putut mult bucura de onorul acesta. În anul următor venind de profesor, în locul lui Mihuț, Demetriu Constantini din Oravița, personatul de seniorat se dădă acestuia.⁵⁰⁾

Pe vremea petrecerii lui Loga în Arad se desfășurară luptele desperate pentru naționalizarea ierarhiei române ungurene, purtate mai vârtos de profesorii dela noua școală română. O vreme, la început, luptele erau dirijate de Țichindeal, »cremenea« sârbilor.⁵¹⁾ Mai apoi, după reprimarea lui, de și mai impulsivul *Moisă Nicoară*, *Iorgoviciul sârbilor ungureni*.

Mitropolitul din Karlovitz: Ștefan Stratimirovits, cu data de 31 Mai 1813, pârște la episcopul din Arad pe Țichindeal, că intenționează a promova, în numele și din încredința-

rea „națiunii valahe“, la împăratul Francisc I, o „instanță“; în ea va mulțumi Majestații Sale pentru înființarea preparandiei, apoi îl va rugă, că în viitor să se milostivească a denumi episcopi români pentru națiunea valahă, căci episcopii sârbi nu cunosc limba românilor și așa nu pot purta diregătoria lor, spre binele bisericii și a poporului.

Țichindeal, cu colegul său Loga, o poartă în secret printre preoții români din eparhiile: Arad, Timișoara și Vârșat și îi înduplecă s'o iscălească.

Avacumovici, episcopul Aradului, îi citează în două rânduri să se înfățișeze înaintea consistoriului. În ambele rânduri ei nu s'au înfățișat. Răspund însă cu scrisoare, că „ponosurile“ să li se comunice în scris și de vor fi din sfera iurisdicției canonice, vor răspunde fără amânare.

În cât însă sunt: „de ceale politicești, aceleași pe calea cea dreaptă a te trimite; că noi altminterlea în așa lucruri a ne slobozi nu putem, știind întru așa întâmplare, unde și înaintea cui avem a responde? Drept aceea rămânem în sfera noastră...“ Iscăliți Dim. Țichindeal și „Constantin Diaconovici, a institutului literalicesc profesor.“⁵²⁾

Stratimirovits, în primăvara a. 1816, când era deja mort episcopul Pavel Avacumovits († 13 Aug. 1815), acuză la consistorul vicarial din Arad pe profesorii școlii normale, îndeosebi pe seniorul Mihuț și pe Loga, că adecă sunt străini cu inima de națiunea ilirică și seamănă dimpreună cu unii protopopi niște „idei sinistre de despărțire.“ Despre aceste lucruri mitropolitul avea dovezi palpabile și indiscutabile.⁵³⁾

Loga ceruse dela consistorul vicarial din Arad atestat de conduită morală. Consistorul, la recercarea lui Stratimirovits, a denegat liberarea acestui act. Intrebat Stratimirovits de cătră curtea din Viena, unde avea mare vază, ca mai târziu românul ortodox Șaguna, că pentru ce face una ca aceasta, se justifică cancelariei imperiale, că răposatul Avacumovici i-a descoperit, despre gândurile și faptele lui Loga lucruri, cari sunt foarte compromițătoare pentru mentalitatea lui. Tot astfel și episcopul din Vârșet, Petru Ioanovits Vidak, a observat, că acela se amestecă în afaceri, cari stau foarte departe de oficiul lui.⁵⁴⁾

Cancelaria aulică se vede a fi dat credere sârbilor, căci scrie lui Nestorovits, inspectorul școlar al lui Loga, „să nu lase din ochi pe Diaconovici Loga; să-i examineze mentalitatea, să bage seamă cu ce se ocupă și să raporteze locurilor competente“.⁵⁴⁾

(Urmează)

⁴⁶⁾ *Vuia Frag.* o. c. 35. *Botiș* 39.
⁴⁷⁾ *Botiș* 56; 58; 150; 152; 159; 165. *Anuar.* pag. 66; 52; 58; 60; și 61.

⁴⁸⁾ *Botiș*: 39, 40, 41, 160, 215, 216, 388.

^{*} *Ioanovicu* l. c. 258.

^{**)} *Botiș* 160 și 237.

⁴⁹⁾ *Anuar* o. c. 50 și 51, 52, 54 și 105. *Botiș* 32 și 47.

⁵⁰⁾ *Botiș* 35, 36, 37, 38, 39, 42, 400, 412, 386, 388. *Anuarul* o. c. 54 și 55, și „*Foia Diecezană*“ 1923 Nr. 4 pg. 3—4 cu (notele 36—38).

⁵¹⁾ *Anuarul* o. c. 140, 143, 145, 146, 120, 122, 69, 150, 123, 124, 131, 133, *Anuarul* din 1913 pg. 44. Vezi aici nota mai jos Nr. 63.

⁵²⁾ *Anuar.* o. c. 135—139. *Anuarul* anului 1913 pg. 44. *Ioanovicu* 179—180.

⁵³⁾ *Botiș* o. c. 40-41.

⁵⁴⁾ *Ioanovicu* l. c. 263. *Botiș* o. c. 388.

10 MAI.

Zece Mai este ziua de bucurie și veselie a neamului românesc, căci ea ne reamintește etapele cele mai luminoase ale istoriei noastre naționale. Zi de înălțare sufletească este această zi pentru toți Românii, căci ne aduce aminte: de unirea principatelor, de proclamarea independenței, de încoronarea primului rege român și de ziua luminoasă a libertății tuturor Românilor, de înfăptuirea României Mari.

Ceea ce a ajutat neamului nostru la înfăptuirea acestor opere mărețe, după harul lui Dumnezeu, a fost puterea lui morală, care i-a susținut viața și care i-a împrumutat o superioritate față de asupritorii lui. S'au împlinit cuvintele Psalmistului, că „*Domnul va înălța cornul poporului său, — a poporului, ce se apropie de dânsul.*” (Ps. 148, 14.)

Astăzi toată suflarea românească vede împlinindu-se cuvintele s. Scripturi, că: „*Domnul tărie poporului său va da, Domnul va binecuvânta pe poporul său cu pace.*” (Ps. 29, 11.) De aceea și trebuie, ca ziua de 10 Mai să fie și zi de reculegere sufletească, zi de meditațiuni pentru viitor, căci este de datoria noastră să păstrăm și să consolidăm ceea ce am cucerit.

Pentru ca să fim una și în veci nedespărțiți pe pământul nostru de baștină și pentru a să ne afirmăm ca avangardă a culturii și civilizației latine în Orientul dela gurile Dunării, este nevoie, ca să pornim la muncă cinstită, pentru ca prin cinstea și munca noastră să slujim de îndreptar tuturor popoarelor din jurul nostru.

Să avem deci pururea de pildă înaintea noastră virtuțile marilor bărbați, cari au înfăptuit mărețele opere ale istoriei noastre naționale, pe care le sărbătorim în ziua de 10 Mai. În față binelui obștească să ne înarmăm cu virtutea lăpădarilor de sine, care ne arată calea jertfei depline pentru mărirea și înălțarea neamului.

S.

* * *

Ziua de 10 Mai, ca pretutindeni, așa și în Caransebeș, s'a sărbătorit cu un deosebit fast.

Deja dela orele 10 a. m. au început să se adune la crucea din Piața mare, unde s'a improvizat o frumoasă capelă din verdeață, elevii și elevele dela toate școale, armata, apoi reprezentanții tuturor autorităților locale.

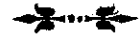
La orele 10 și jum. s'a celebrat „doxologia.” A servit P. On. D. protopop A. Ghidiu, asistat de protopresbiterul Sp. Șandru, preotul L. Cornean și de diaconul M. Rădoi. Responsoriile le-a cântat corul „Reuniunii de cântări” sub conducerea profesorului P. Bancea.

Terminându-se serviciul divin, păr. protopop A. Ghidiu a ținut o frumoasă cuvântare, arătând însemnătatea zilei. Din partea armatei a vorbit dl lt.-colonel Traian Popa, carele în cuvântarea sa plină de avânt, schițând momentele mai însemnate din istoria Românilor, a arătat, că ziua de 10 Mai este sărbătoarea sărbătorilor naționale. A încheiat aclamând pe M. S. Regele și Regina, Dinastia și România mare. A mai vorbit, plin de însuflețire, dl Iuliu Vuia, profesor la școala normală.

Sfârșindu-se ceremoniile, a urmat defilarea, pe care a primit-o dl col. P. Dobriceanu, comandantul garnizoanei. Au defilat școalele, cercetașii și armata.

Școalele încă au aranjat sărbări școlare. Tot așa și Institutul nostru teologic.

Seara, la orele 9, s'a făcut retragere cu torțe, luând parte armata și liceul, în frunte cu muzica militară.

Impozitul agricol.

Cota.

Impozitul pe venitul proprietăților agricole, sau pe scurt *Impozitul agricol*, atinge toate veniturile din proprietăți agricole cuvenite *proprietarilor* sau *beneficiarilor cu drept real de folosință*, cum sunt drepturile de uzufruct etc. și anume:

a). Cu *cota de 12%* se impun veniturile din proprietăți agricole, *exploatate* de proprietari sau de acei beneficiari;

b). Cu *cota de 14%* veniturile din proprietățile agricole *arendate*, exceptându-se proprietățile, cari se arendează *obștilor și cooperativelor locale* de exploatare, cum și cele cari aparțin *minorilor*, pentru care cota de impunere a veniturilor luate de proprietar este de *12%*;

c). Cu *cota de 24%* veniturile rezultate fie din exploatarea proprie, fie din arendarea proprietăților de orice categorie, în cazul când beneficiarii veniturilor *domicilează în străinătate* peste 6 luni pe an.

Schimbarea cotei de impunere se poate face la începutul fiecăruia an, prin comisiunile anuale, fie în baza declarațiunii, fie a constatărilor atunci, când se schimbă condițiunile de exploatare sau situațiunea personală a contribuabilului, avându-se în vedere, dacă proprietatea este arendată ori nu, respective dacă contribuabilul locuiește în țară sau în străinătate.

Stabilirea veniturilor și a impozitului.

Venitul impozabil se determină din 5 în 5 ani de *comisiunile de recensământ*.

Categoriile de proprietăți agricole sunt stabilite după felul proprietăților și după destinațiunea lor în chipul următor: 1) pământuri arabile; 2) fânețe; 3) izlazuri; 4) grădini de legume cu caracter permanent; 5) livezi de pruni și de alți arbori fructiferi; 6) vii; 7) mlaștini, terenuri necultivabile; 8) păduri; 9) bălți; 10) pepiniere și grădini de flori ornamentale; 11) terenuri de agrement rurale; 12) orice altă categorie neprevăzută aci.

Clasificarea se va face după *calități* și *numai* pentru proprietățile de categoriile 1—6 inclusiv.

Legea prevede, că nu se poate clasifica orice categorie în mai mult de 6 clase.

Comisiunile au să stabilească la recensământul după declarații, acte și constatări de fapt:

1). *Întinderea* proprietăților, *categoriile* lor, iar la categoriile de sub 1—6 și aceea, *cărei* clase aparțin.

2). *Valoarea locativă medie pe hectar* pentru proprietățile de categoriile 1—6, care va fi aceeași pentru toate proprietățile de aceeași categorie și clasă din comună.

3). *Venitul impozabil* pe proprietăți și anume:

a). Pentru categoriile 1—6 prin înmulțirea întinderii cu valoarea locativă medie pe hectar;

b). Pentru categoriile 7—12 venitul se stabilește în total după contractele de arendare în vigoare, sau prin comparație cu alte proprietăți similare arendate în lipsă de contracte, iar dacă nu sunt arendate, evaluarea se va face în modul, care corespunde respectivei categorii de pământ.

4). *Condițiunile* în care se exploatează fiecare proprietate, dacă e arendată sau exploatată de proprietar, ori dacă proprietarul domiciliază în străinătate, și aceasta în vederea stabilirii cotei.

5). Comisiunile vor stabili *impozitul* înmulțind venitul fiecărei proprietăți cu cota respectivă, după constatarea făcută.

Păduri.

Pădurile, ce nu se exploatează prin tăiere, nu sunt impuse, de cât dacă produc venit din alte exploatare, cum ar fi: din exploatarea locurilor goale, din tăierea craciilor, din ghindă și altele.

Cele puse în exploatare se impun cu cota de 10%, fără distincțiune în ce privește cota dacă pădurile sunt arendate sau exploatate de proprietar. În cazul, când tăierea are ca urmare *defrișarea*, cota va fi de 20%, afară de acelea care din oficiu sunt destinate defrișării.

În toate cazurile cota va fi sporită la 24% pentru contribuabilii, ce locuiesc în străinătate în condițiunile de mai sus.

Căștigurile rezultând din exploatare fac obiectul unei impuneri separate, adică obiectul impozitului pe venitul întreprinderilor comerciale și industriale.

Mine.

Terenurile afectate unei *concesiuni miniere* sunt supuse la acest impozit numai în ce privește venitul agricol al suprafeței și în afară de taxele prevăzute de legea minelor.

Scutiri.

Sunt scutite de impozitul agricol:

1. În mod *permanent*:

a) Proprietățile publice neproducătoare de venit, aparținând instituțiilor publice;

b). Imobilele Statului cari se exploatează în regie.

2. În mod *vremelnic*:

a). Pentru 10 ani, dela schimbarea lor în pământ de cultură cu cheltuiala proprietarului, *mlaștinile și bălțile*, precum și alte pământuri necultivabile;

b) Pentru 5 ani dela plantare, *livezile de pomi roditori* și pământurile plantate din nou cu *șii*;

c) Pentru 5 ani dela repunerea lor în stare de a fi cultivate prin cheltueala proprietarului, *terenurile devastate* în timpul războiului.

Constatarea.

a) *Comisiunile* vor dresa procese verbale de stabilire a categoriilor, a claselor și a evaluării pe hectar și îndată ce aceste lucrări sunt terminate, vor afișa *procesele verbale la primăria comunei*; apoi

b) vor întocmi tablouri de distribuire a proprietăților pe categorii și clase, cum și de stabilire a veniturilor și a impozitului pe proprietăți și proprietari, cari tablouri se vor afișa la primărie imediat după întocmirea lor.

Afișarea proceselor verbale și a tablourilor se va constata prin proces verbal.

Căile de atac.

Contribuabilii, precum și oricare reprezentant al fîscului, au dreptul să facă apel în contra acestor hotărâri, în termen de 20 zile dela această afișare, înaintea *comisiunii de apel*.

Apelurile se adresează și se înregistrează la administrația financiară respectivă, sau la *precepțiile comunelor*, unde se vor întocmi comisiuni de apel — conform deciziunilor ministerului. Acolo se vor fixa termenele și se va îndeplini procedura de citare și tot acolo se vor adună toate dosarele comisiunilor necesare judecării apelurilor.

Aceste apeluri se vor fixa toate dintr'o comună în aceeași zi, urmând a fi conexe acelea cari se referă lor stabilirea categoriilor, a clasificării și a evaluării pe hectar.

Apelul unuia profită tuturor contribuabililor din comună.

Pentru celelalte categorii de proprietăți, sau pentru cazurile de apel numai contra *impunerilor individuale*, fie că se reclamă contra atașării proprietății la o categorie sau clasă, fie contra elementelor ce au servit la stabilirea impunerii, apelurile vor fi judecate separat, pe cât posibil în aceeași zi pentru aceeași comună.

Contribuabilii vor fi citați *colectiv* în ce privește judecarea apelurilor, făcându-se publicații, cu cel puțin 8 zile înainte de ziua fixată pentru judecată, la primărie, școală, biserică și casele delegaților sătești:

Comisiunea centrală instituită pe lângă Ministerul de finanțe, în vederea stabilirii de norme *generale* privitoare la constatări, evaluări și aprecieri în *determinarea* veniturilor impozabile, poate fi sesizată de Ministerul finanțelor sau de către *consiliile comunale*, cererile urmând a fi adresate Ministeriului de finanțe prin administrația financiară în *cursul lucrărilor comisiunilor de recensământ*, cel mai târziu 5 zile după afișarea proceselor verbale de evaluare.

Hotărârea comisiunii de apel rămâne definitivă în ce privește clasificarea pe categorii și stabilirea valorilor locative; ea poate fi atacată în *recurs*.

Recursurile contra deciziunilor comisiunilor de apel se declară în termen de 20 zile dela pronunțarea deciziunii la administrația financiară, fie de contribuabil, fie de fîsc și anume pentru motive de *exces de putere*, *omisiune esențială în competență* sau *violare de lege*. Ele se judecă de *tribunalele locale*, în cazul când venitul anual impozabil, care face obiectul litigiului din deciziunea comisiunii, nu trece de 100.000 lei și de *Inalta Curte de casație*, dacă trece de această sumă.

Contribuabilii se pot interesa de ziua fixată pentru judecata recursurilor, din afișările ce se vor face la ușa tribunalului pentru cele trimise acelei instanțe și la aceea a administrației financiare, pentru cele trimise *Curții de casație*.

Rolurile.

Îndată ce comisiunea de apel a terminat judecarea apelurilor dintr'o comună, dosarul este trimis *percepției* respective, care va modifica impunerile și va lua măsuri pentru formarea matricolelor și a rolurilor.

A. M.

Ș T I R I

Personale. P. S. Sa Episcopul nostru Iosif a sosit ieri de la București.

Din Parlament. Corpurile legiuitoare își continuă activitatea. S'au votat mai multe legi de o importanță mai mică, precum și legea pentru înființarea unei școli normale la Avrig, care să poarte numele lui „Gheorghe Lazar” și legea pentru înființarea „Creditului Industrial”.

S'a mai depus pe biroul Camerei proiectul de lege pentru naționalizarea „Reșiței” și proiectul pentru înfrânarea speculei, a cărui desbatere a și început.

A fost și două interpelări foarte interesante: una a dlui I. Lăpădat și alta a dlui V. Madgearu.

Dl. V. Madgearu a interpelat în chestia împrumutului Statului de 32 milioane Lei de la Banca Comercială Română, replătitibil în a. 1924, cu suma de 32 milioane franci francezi, plus 6% dobândă. Acest împrumut a fost contractat de dl. C. Argetoianu, fost ministru al interim la finanțe și a fost garantat cu bonuri de tezaur.

Dl. I. Lăpădat a interpelat în chestia împrumutului național din Ardeal din a. 1919., în chestia împrumuturilor de război austro-ungare, a depozitelor de efecte, titluri și a datorilor de Ungaria și Austria, precum și în chestia tuturor creanțelor supușilor români față de instituțiile din aceste state.

† **Ieromonahul Patrichie Benga** de la „Izvorul Miron”, după un morb mai îndelungat, a adormit în Domnul la 10. Mai a. c. st. nou.

Întreaga sa avere modestă a testat-o mănăstirii „Izvorul Miron”, pentru ca să se cumpere un clopot pe seama acestei mănăstiri.

Odihnească în pace.

Deputațiunea grănicerilor la București Comitetul Comunității de avere în ședința sa de ieri, a hotărât, ca o deputațiune a grănicerilor — fără culoare de partid, să se prezinte factorilor cu cădere din București și să ceară ca din anteproiectele legilor silvice să se omită toate acele dispoziții, care prevăd trecerea Comunității de avere în administrația Statului.

Această deputațiune va pleca Miercuri, la 17/30 Mai a. c., la București. Din ea vor face parte: toți membrii comitetului, toți deputații aleși în graniță și reprezentanți din fiecare forestierie.

† **Ion Boboloș.** A murit un om cu suflet mare dar modest. În zorile zilei de 19 Aprilie a. c. a încetat din viață fruntașul comunei noastre Ion Boboloș, al cărui viață evlavioasă — plină de sentimente și fapte nobile pentru biserică și neam — lasă un adânc gol în sufletele credincioșilor noștri. S'a născut la

anul 1852 din părinți țărani mai săracuți, rămânând orfan de mamă încă din frageda-i copilărie. N'a învățat altă carte, decât școala satului, însă dragostea lui față de neam și lege îl îndeamnă încă în tinăra-i junețe să se amestece în afacerile publice ale comunei, care l-a și încredințat cu conducerea steagului în toate acțiunile sale: religioase, culturale-sociale și politice. Încă de pe timpul ungerilor și până la ultima-i suflare a fost membru statornic și aprig luptător al partidului național român, pentru care-i ținută dărză a fost nu odată tras la răspundere de către fostele organe administrative maghiare; însă toate erau zădarnice și nu l-a putut înfricoșa. Ca membru al sfatului școlar a apărat cu bărbăție interesele școlii, cerând de la învățători propunerea limbei românești. Ion Boboloș a avut curajul, când cu ocazia inspecționării școlii, să spună inspectorului maghiar, că elevul trebuie mai 'nainte' instruit în limba mamei sale și numai după aceea în limba statului sau alte limbi străine. Ca credincios a fost neîntrecut: din copilărie și până în ziua morții a cercetat regulat s. biserică, luând parte la toate serviciile dumnezeiești, iar acasă se îndeletnicea cu cetitul s. Scripturi, dând și altora povește vrednice de urmat. Credința-i tare în Dumnezeu și dragostea-i nemărginită către legea noastră strămoșească l-a îndemnat să-și testeze întreaga sa avere s. noastre bisericii sub titlul: „Fundațiunea Ion și Păuna Boboloș”, care fundațiune, constatătoare din casă și 40 jugăre pământ, face astăzi ca. 500.000 Lei. Faptele vorbesc. Faptele sale nobile și meritele sale neperitoare fac, ca să-l deplângă astăzi nu numai jalnica-i soție, ci întreaga comună. Comuna politică deplânge în el pe fostul ei primar și drept judecător, școala pe vrednicul ei președinte al sfatului școlar, iar biserica îmbracă doliu pentru pierderea președintelui comitetului parohial și pentru pierderea neobositului ei luptător și mare binefăcător. Îl deplângem noi cu toții, căci „căzut-a cununa de pe capul nostru și de aceea întristată este inima noastră și ochii noștri întunecați”. (Plângerile: V. 16-17). În veci amintirea lui.

Dalboșeț în 28 Aprilie 1923.

Nicolae Bădin, preot ortodox român.

Frumoasă serbare școlară a aranjat școala primară din Caransebeș, al cărei director e dl G. Neamțu, în ziua Eroilor. Programul bogat și variat a constat din 3 piese teatrale scurte, două românești și una nemțească, predate în chip draguț de elevi și eleve, recitări de poezii potrivite și coruri executate perfect de dragălașii copii sub conducerea învățătorului Rusalin Mihu.

Piesele au fost instruite de dnele învățătoare: Elis. Neamțu, Marta Vasilichi, Livia Popa, și Epifania Engelmann. La buna reușită a con-

tribuit fiecare membru al corpului didactic. Succesul a fost la culme. A participat lume multă. Directorul și corpul învățătoresc al școlii primare merită toată lauda și în viitor același sprijin, de care s'au arătat vrednici.

Dela comitetul școlar al liceului „Traian Doda” din Caransebeș. Conform decisului adaus în ultima ședință, On. instituțiuni și particulari, cari au primit apeluri pentru înscriere de membri, sunt rugați să binevoiască a le preda subsemnatului, dinmpreună cu sumele încassate, până la 31 Mai a. c.

Caransebeș la 24 Mai 1923.

Filip Pop profesor,

Casierul com școlar.

Dăruiri. La sărbarea aranjată de cătră corpu învățătoresc dela școala primară de stat din Caransebeș în ziua de 17 Maiu a. c., au binevonit a suprasolvi dnii *F. Pauck*, primarul orașului, 100.— Lei; *E. Vrajda*, librar, 100.— Lei; *P. Popovici*, comerciant, 75.— Lei; *D. Rădac*, comerciant, 75.— Lei; *Pollak*, comerciant, 50.— Lei; *L. Cornean*, preot, 25.— Lei; *Valeria Orzescu* 25.— Lei; *N. Tomici*, prof., 20.— Lei; *Beuca* 20.— Lei; *A. Sequens*, prof., 20.— Lei; *Gurgu*, ofițer, 15.— Lei; *N. N.* 20.— Lei; *N. N.* 10.— Lei; *Petru Bancea*, prof., 5.— Lei; *Dr. E. Roth*, avocat, 30.— Lei.

Tuturora le mulțumește pentru aceste daruri marimoase

Direcțiunea școlii.

VARIETAȚI.

In împărăția aerului.

Să cadă cineva cu aparatul de sburat dela o înălțime de 10 mii metri și totuși să rămână în viață, e o adevărată minune. Minunea aceasta s'a petrecut cu aviator din Statele-Unite, maiorul R. W. Schroeder.

Acesta întreprinse un sbor, nădăjduind s'ajungă o înălțime de 40 mii picioare. Ceva peste 30 de mii a ajuns el norocos. Temperatura devine acum tot mai rece, era deja 50 F. sub zero. Se mai urcă vre-o sută de metri, când de odată aparatul ce-i transmitea oxigen încetă de-a mai funcționa. Aviatorul nu putea vedea bine, de oarece în jurul feții lui se formase nu strat de gheață. Înăbușindu-se în lipsă de aer, a început să se sbată și din nebăgare de seamă atunci și-a smuls ochelarii dela ochi. În clipa aceea simți ca un fel de explozie în cap. Avu impresia, că i-a crepat în două țesta capului și nu-și putea de loc închipui ce se petrecuse cu el. Încercă să-și deschidă ochii, n'a fost însă în stare. Ce se întâmplase? Temperatura scăzuse la 67° F. sub zero și când își departă ochelarii, ochii lui venind în atingere cu aerul cel rece, îngheță. Lipsit de vedere și aproape țeapăn, n'a mai fost în stare să conducă mașina. Aparatul începu să cadă c'o repezițiune grozavă și în iuțea căderii omul își pierdu cunoștința. Mașina cobora

cu iuțea ameteitoare klm. după klm. Abia la 2000 picioare dela pământ, zece secunde deci înainte de moarte sigură, maiorul Schroeder își veni în simțiri. Aceste câteva secunde însă îi fură de ajuns, ca să-și salveze viața. Păstrându-și sângele rece, aviatorul ateriză norocos. După aterizare căzu din nou în nesimțire. Găsindu-l niște țărani acolo pe câmp, îl crezură mort. Ochii și buzele îi erau înghețate. Dus în spital însă s'a vindecat nu peste multă vreme atât de sdruncinarea suferită, cât și de dorința — credem noi — de-a bate recordul.

„Patria”.

Bibliografie.

Au apărut:

„Poate crede omul modern în minuni?” După A. S. de *diaconul Dr. Gh. Comșa*. București. Tipografia cărților bisericești. Prețul: 5 Lei.

O broșurică de 20 pagini, în care autorul arată, că minunile nu sunt nici contra naturii și a legilor ei, nici în contradicție cu rațiunea și nici nu sunt imposibile, ca fiind în potriva experienței.

Lucrările Congresului eparhial ordinar al Arhiepiscopiei Chișinăului și Hotinului (13-14 Martie 1923) Chișinău. Tipografia Eparhială 1923.

Din această mică broșurică de 23 pagini, la care sunt alăturate toate actele oficiale în legătură cu înființarea nouilor episcopii de Hotin și Cetatea Albă-Ismail, cunoaștem cauzele, care au determinat pe cei 6 delegați ai Congresului eparhial să se retragă dela lucrările Marelui Colegiu Electoral, care a ales pe nouii episcopi. Și tot din aceste acte cunoaștem și cauzele nemulțumirii bisericii din Basarabia, a cărei dorință unanimă n'a fost respectată.

„Adevărul Bisericesc”, revista lunară a societății „Frăția” a clerului din eparhia Argeșului. Anul VI, Nr. 2 (Abrilie 1923). Pitești. Abonament anual: 100 Lei

„Revista Teologică”. Anul XIII, Nr. 4. (Aprilie 1923). Sibiu. Abonament anual: 50 Lei.

„Cultura Creștină”. Anul XII, Nr. 5. (Mai 1923). Blaj. Abonament anual: 70 Lei.

„Transilvania”, revista Asociațiunii din Sibiu. Anul 54, Nr. 4-5 (Aprilie-Mai 1923). Prețul: 10 Lei.

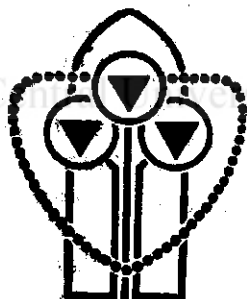
„Ramuri — Drum drept”. Anul XVII, Nr. 10. (15 Mai 1923). Craiova. Prețul: 5 Lei.

„Școala Bănățeană”, orgaul „Asociației învățătorilor din Caraș-Severin”. Anul II, Nr. 8. (15 Apr. 1923). Caransebeș. Prețul: 5 Lei.

„Renașterea”, revistă de cultură religioasă, apare sub patronajul P. S. Episcop Vartolomeiu. Anul II, Nr. 5. (Mai 1923). Craiova. Abonament anual: 60 Lei.

LEGĂTORIA

TIPOGRAFIEI DIECEZANA
DIN CARANSEBES

.....
primește
spre executare
orice lucrări
privitoare la
această bransă